

Innlandskonferansen oppvekst Fagfornyelsen - Program 4. februar

08.00 Velkommen v/ Jon Kristian Sørmo, underdirektør, FMIN

08.05 Rekkeframlegg fra forberedelser v/alle

08.45 Fornyelse av læreplanverket v/ Beate Tislevoll, Udir

10.30 Helhet, sammenheng og relevans v/ Egil Hartberg, HINN

11.20 Pause

11.40 Styrte gruppeaktiviteter og individuell refleksjon

12.30 Speed-date

12.45 Avslutning

13.00 Lunsj

Læreplanverket (innledning OD)

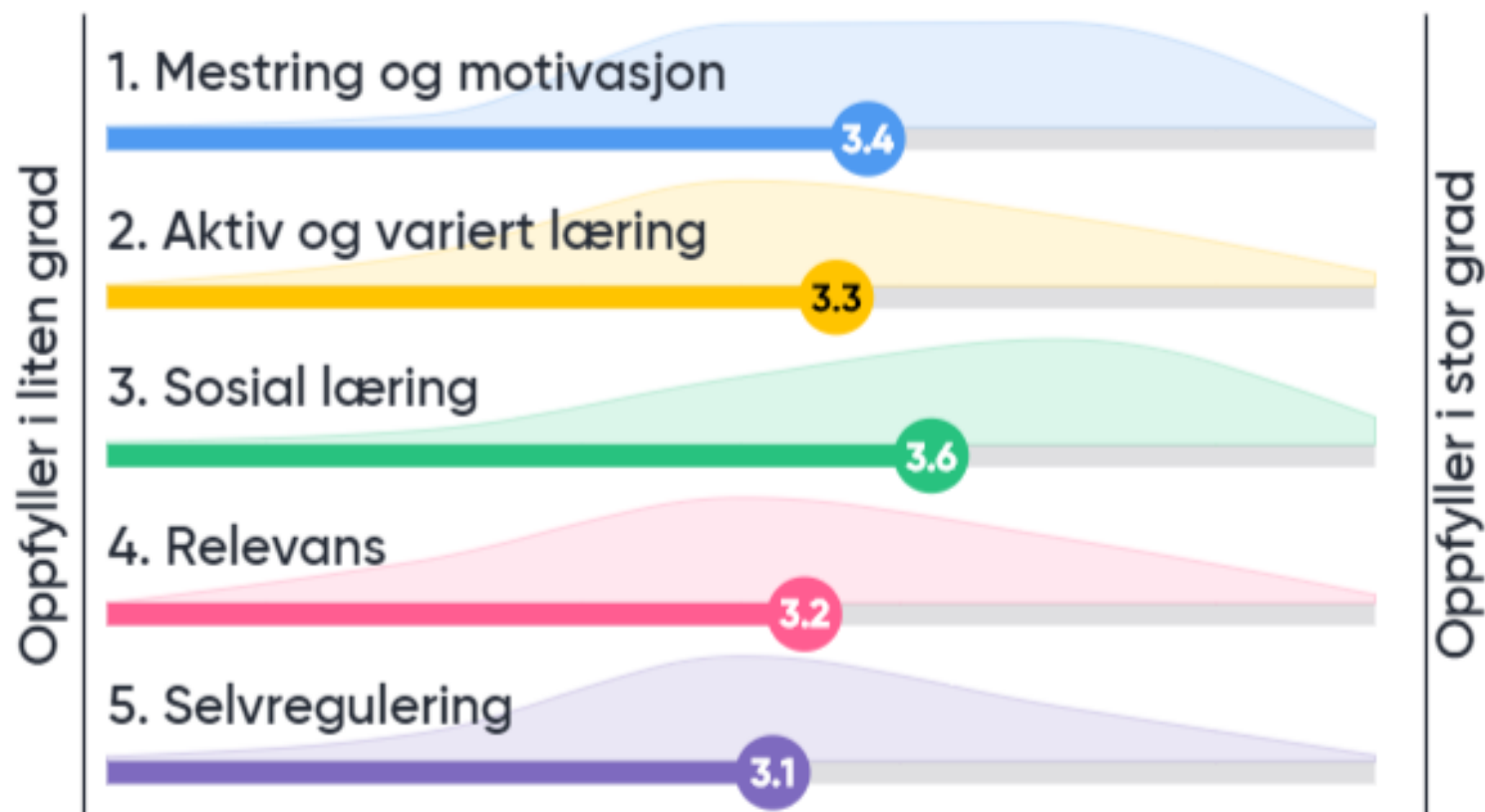
- Hele læreplanverket er grunnlaget for opplæringen, og de ulike delene henger tett sammen og må brukes sammen.
- Den overordnede delen beskriver det grunnsynet som skal prege pedagogisk praksis i hele grunnopplæringen
- Alle som arbeider i grunnopplæringen, må la dette grunnsynet prege planleggingen og gjennomføringen av opplæringen.

I hvilken grad oppfyller profesjonsfelleskapene i din skole/kommune sentrale intensjoner i fagfornyelsen (grunnsyn i OD)?

1. **Mestring og motivasjon:** «Skolen skal legge til rette for læring for alle elever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring»
2. **Aktiv og variert læring:** «Elevene skal lære og utvikle seg gjennom sansning og tenkning, estetiske uttrykksformer og praktiske aktiviteter»
3. **Sosial læring:** «Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig»
4. **Relevans:** «Opplæringen skal gi et godt utgangspunkt for deltakelse på alle områder innenfor utdanning, arbeids- og samfunnsliv»
5. **Selvregulering:** «Lærerne skal i sin undervisning støtte og veilede elevene til å kunne sette seg mål, velge egnede framgangsmåter og vurdere sin egen utvikling»

www.menti.com kode: 36 80 00

I hvilken grad oppfyller PF intensjoner

Rekkeframlegg 20 min / Drøfting 5 min

(Gruppeleder: Den som bor lengst fra Mjøsa)

1. I hvilken grad har profesjonsfelleskapene i din skole/kommune nødvendig kompetanse og kultur til å oppfylle sentrale intensjoner i fagfornyelsen?
 - Mestring og motivasjon
 - Aktiv og variert læring
 - Sosial læring
 - Relevans
 - Selvregulering
2. Hvordan kan dere legge til rette for at opplæringen i enda større grad realiserer disse intensjonene? (struktur / utvikling)
3. Hvordan kan dere følge med på progresjon i skolens/kommunens realisering av intensjoner?

Innlandskonferansen oppvekst Fagfornyelsen - Program 4. februar

08.00 Velkommen v/ Jon Kristian Sørmo, underdirektør, FMIN

08.05 Rekkeframlegg fra forberedelser v/alle

08.45 Fornyelse av læreplanverket v/ Beate Tislevoll, Udir

10.30 Helhet, sammenheng og relevans v/ Egil Hartberg, HINN

11.20 Pause

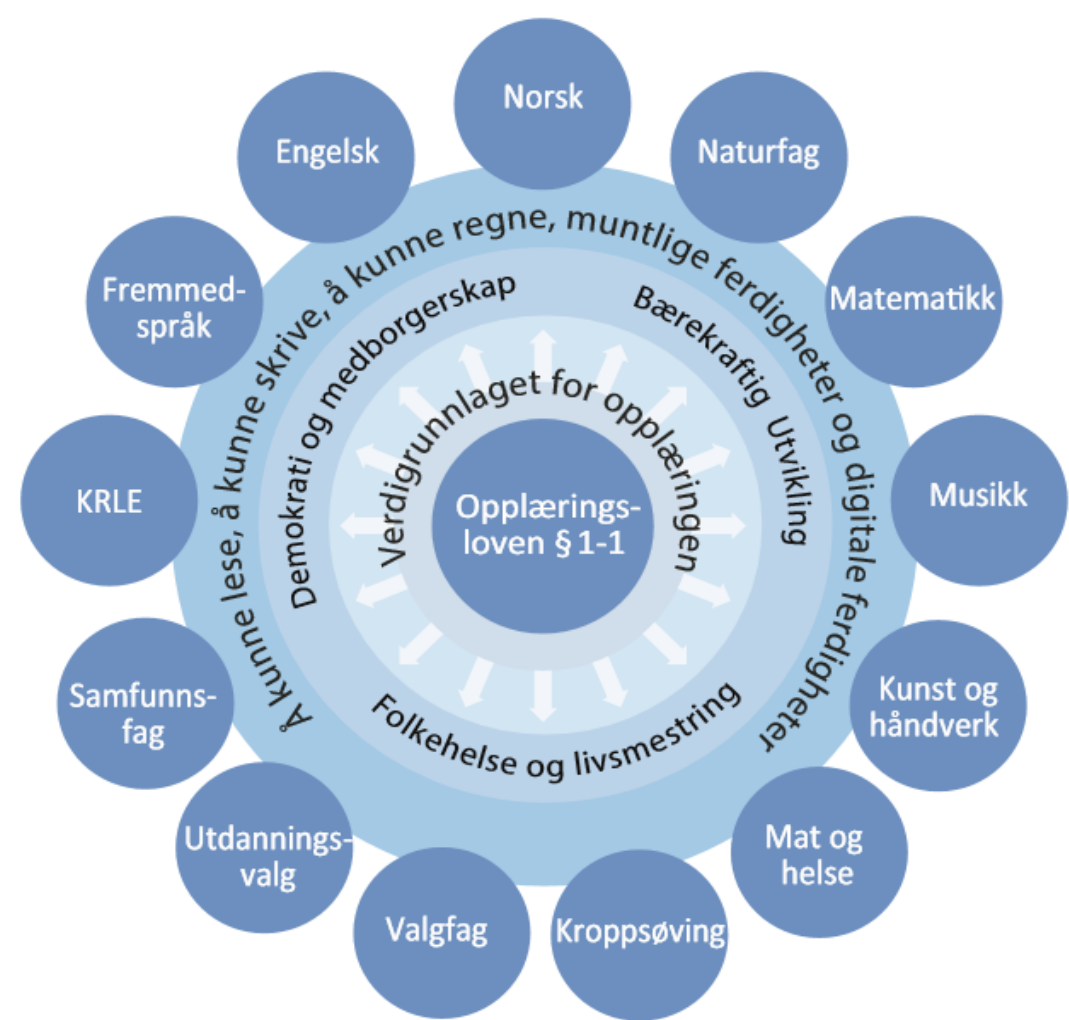
11.40 Styrte gruppeaktiviteter og individuell refleksjon

12.30 Speed-date

12.45 Avslutning

13.00 Lunsj

Helhet, sammenheng og relevans

Innlandskonferansen
4. februar 2020

Innlandskonferansen oppvekst Fagfornyelsen - Program 4. februar

08.00 Velkommen v/ Jon Kristian Sørmo, underdirektør, FMIN

08.05 Rekkeframlegg fra forberedelser v/alle

08.45 Fornyelse av læreplanverket v/ Beate Tislevoll, Udir

10.30 **Helhet, sammenheng og relevans** v/ Egil Hartberg, HINN

11.20 Pause

11.40 Styrte gruppeaktiviteter og individuell refleksjon

12.30 Speed-date

12.45 Avslutning

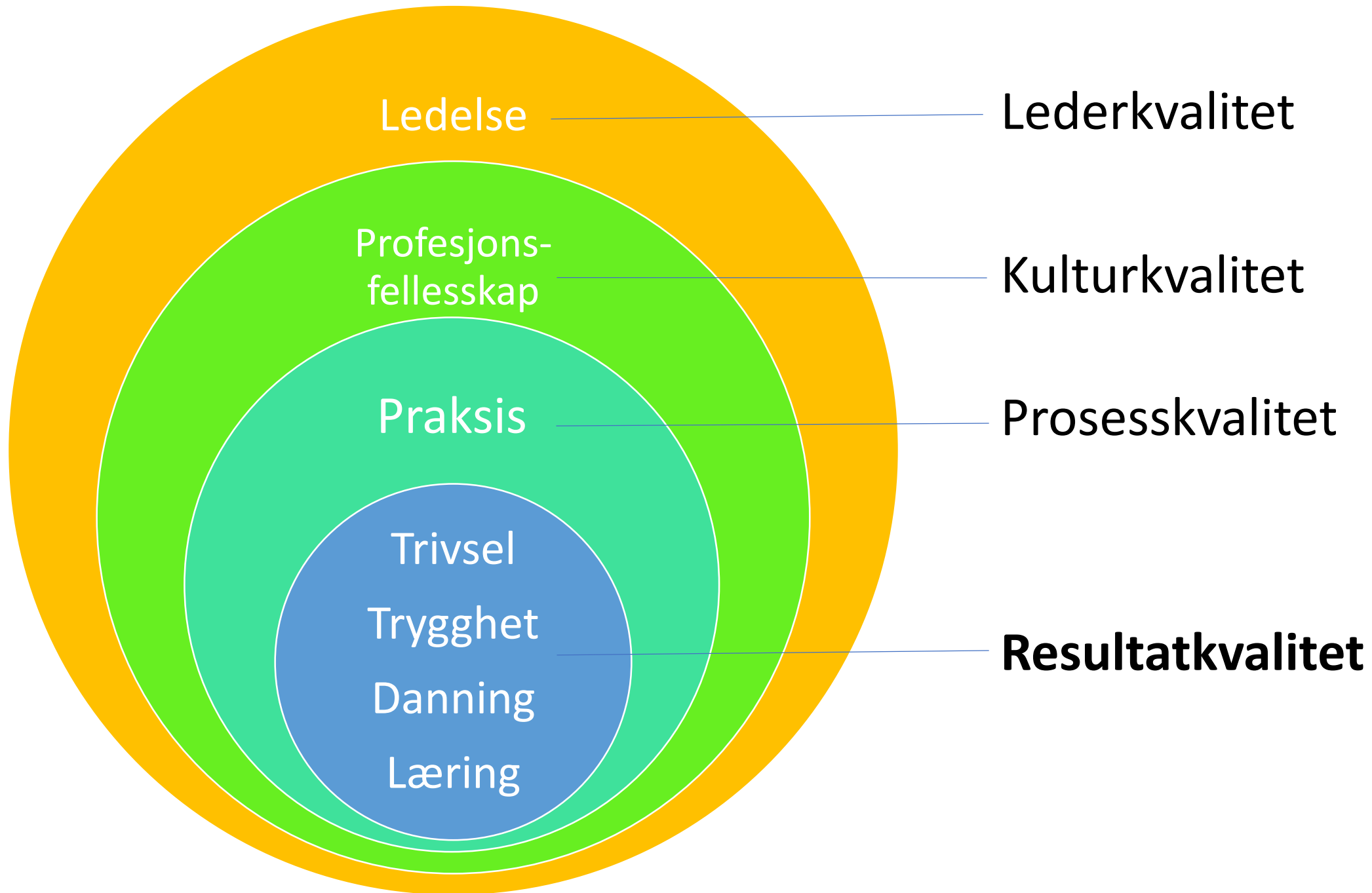
13.00 Lunsj

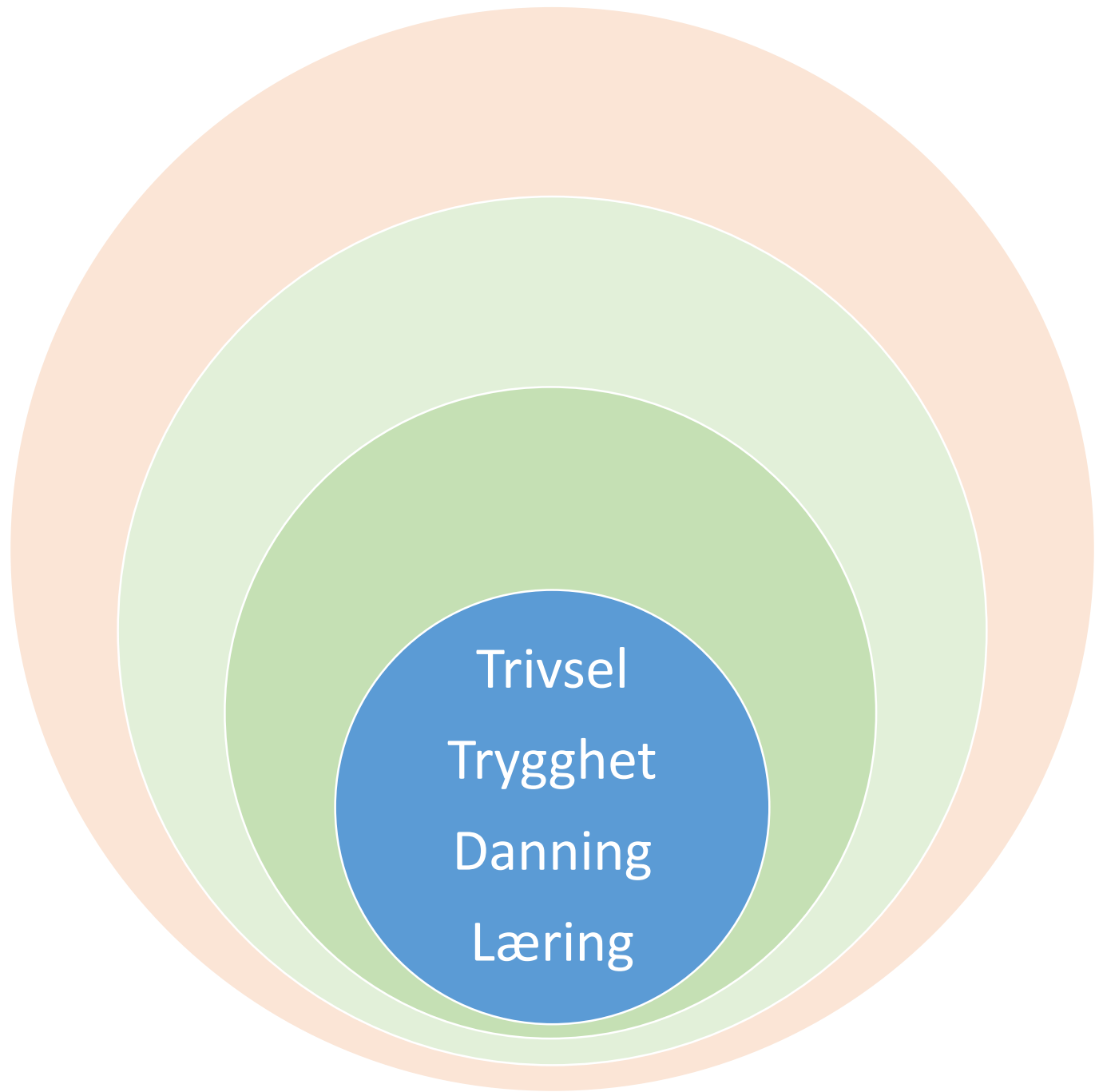
Ønsket tilstand (2022)

Lærere og ledere tolker, forstår og bruker læreplanverket på en måte som er optimal for elevenes opplæring

Hva er opprydning og hva er nytt?

- Kompetansebegrepet - Nytt?
- Dybdelæring - Nytt?
- Verdiløft - Nytt?
- Læring for livet – Nytt? («Non scholae, sed vitae discimus»)
- **Fokus på mestring og progresjon**
- **Helhet og langsiktighet (ingen lokale læreplaner)**

Relevans: Opplæringen skal gi et godt utgangspunkt for deltakelse på alle områder innenfor utdanning, arbeids- og samfunnsliv

Grunnopplæringen er en viktig del av en livslang dannelsingsprosess som har enkeltmenneskets **frihet**, **selvstendighet**, **ansvarlighet** og **medmenneskelighet** som mål.

(OD kap 2)

Overordnet del kapittel 2.1 og 3.1

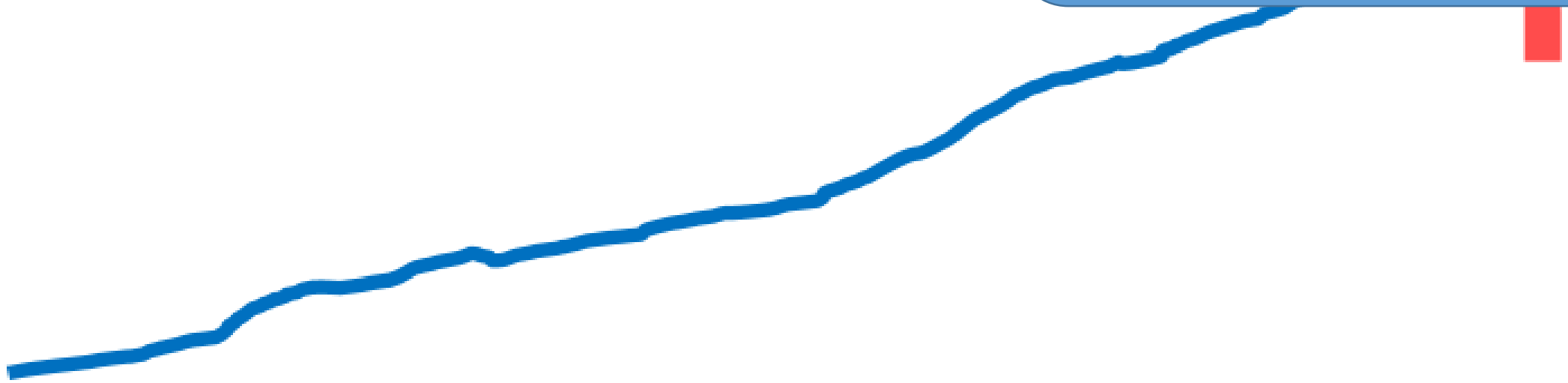
- Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen.
- De normene og verdiene som preger læringsfellesskapet, har stor betydning for elevenes sosiale utvikling[...] Når vi selv opplever å bli anerkjent og vist tillit, lærer vi å verdsette både oss selv og andre. Elevene skal lære å respektere forskjellighet og forstå at alle har en plass i fellesskapet.

Proaktivt: - Fremme miljø
- Bygge sosial kompetanse

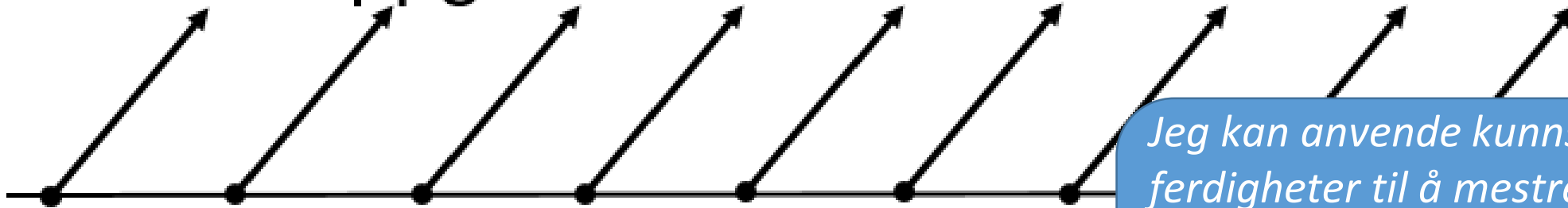
Reaktivt: - Følge med og fange opp
- Håndtere krenkelseser

Kompetansebygging

Jeg kan anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Jeg forstår, reflekterer og tenker kritisk.

Emner/Oppgaver

I arbeidet med fagene skal elevene møte oppgaver og delta i varierte aktiviteter av stadig økende kompleksitet.

Jeg kan anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Jeg forstår, reflekterer og tenker kritisk.

Overordnet del (2017) side 11

Eksempler

Forsiden av læreplanen

Om faget

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

[Vg1 YF](#)

[Vg1 SF](#)

Vurderingsordning

Fagkoder

Timetall

Gyldighet og innføring

Kompetansemål etter 4. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utforske ulike ordbøker og hvordan de kan brukes i språklæring
- bruke digitale ressurser til å utforske språket og samhandle med andre
- utforske og bruke det engelske alfabetet og uttalemønstre i varierte lek-sang- og språklæringsaktiviteter
- lytte til og forstå ord og uttrykk i tilpassede tekster
- bruke noen vanlige småord, høflighetsuttrykk og enkle fraser og setninger for å få hjelp til å forstå og bli forstått
- delta i samtaler om egne og andres behov, følelser, dagligliv og interesser og bruke samtaleregler
- oppdage og leke med ord og uttrykk som er felles for engelsk og andre språk eleven kjenner til
- identifisere ordklasser i tilpassede tekster
- følge enkle regler for rettskriving og setningsstruktur
- lese og forstå tekster med lydrette ord og kjente og ukjente ordbilder
- lese og forstå betydningen av kjente og ukjente ord, fraser og setninger ut fra sammenhengen i selvvalgte tekster
- lese og samtale om innhold i ulike typer tekster, inkludert billedbøker
- skrive enkle tekster som uttrykker tanker og meninger
- samtale om noen sider ved ulike levemåter, tradisjoner og skikker i den engelskspråklige verden og i Norge
- tilegne seg ord, fraser og kulturell kunnskap gjennom engelskspråklig litteratur og barnekultur

Støtte til læreplanen

Sammenhenger

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter

Forklaring

- Forklaring av verb

↓ [Vis ressurser](#)

KRLE (RLE01-03)

Fagets relevans og sentrale verdier

 [Gradvis innføring](#) | Språk og målform | Last ned | Del

KRLE er et sentralt fag for å forstå seg selv, andre og verden rundt seg. Gjennom kunnskap om ulike religioner og livssyn skal elevene utvikle evne til å leve i og med mangfold i samfunns- og arbeidslivet. KRLE skal gi øvelse i etisk refleksjon og bidra til å utvikle elevenes dømmekraft i hverdagen og i møte med samfunnsutfordringer.

grunnleggende verdi, og det skal legges til rette for gjensidig respekt, toleranse og demokratisk medvirkning.

Kjerneelementer i naturfag:

- Naturvitenskaplige praksiser og tenkemåter
- Teknologi
- Energi og materie
- Jorda og livet på jorda
- Kropp og helse

Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter

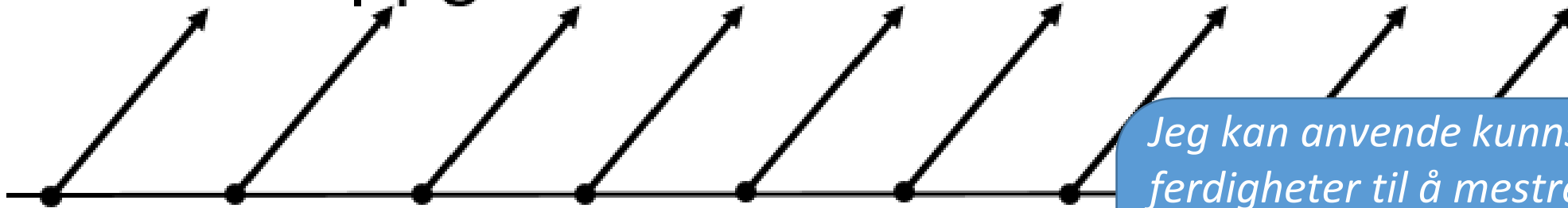
«Elevene skal oppleve naturfag som et praktisk og utforskende fag. Elevene skal gjennom opplevelse, undring, utforskning og erfaring forstå verden omkring seg i et naturvitenskapelig perspektiv. Ved å arbeide praktisk og lage egne modeller for å løse faglige utfordringer, kan elevene utvikle skaperglede, evne til nytenkning og forståelse av naturfaglig teori.»

Læreplanarbeid: Elevene må se de viktigste gapene!

«Det fremmer læring at elever og lærere er orientert mot mål og progresjon i læringen»

NOU 2014:7

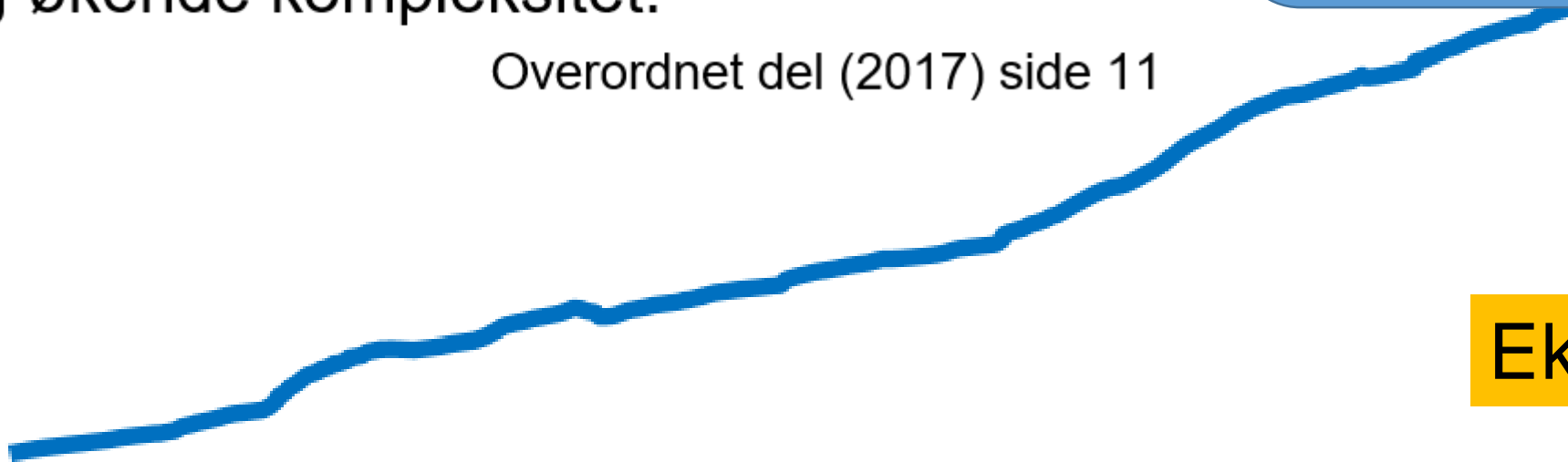
Emner/Oppgaver

I arbeidet med fagene skal elevene møte oppgaver og delta i varierte aktiviteter av stadig økende kompleksitet.

Jeg kan anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Jeg forstår, reflekterer og tenker kritisk.

Overordnet del (2017) side 11

Eksempler

Sitater fra eksamensgruppa august 2019

- Slik eksamen har vært utformet til nå, kan ikke eksamen prøve det nye kompetansebegrepet så bredt som standpunktkarakteren kan (side 7)
- Eksamen og standpunkt gir et komplementerende bilde av elevenes kompetanse. At en elev får ulike karakterer på de to vurderingene, er derfor ikke i seg selv et problem (side 32)

Meld.St. 28 (2015-2016), side 63

Undersøkelser viser at det er en relativt utbredt praksis at skoleeiere og skoler sammenligner standpunktkarakterer med eksamenskarakterer i fagene [...] Det er viktig å understreke at eksamens- og standpunktkarakterer er to ulike uttrykk for kompetanse. En eksamenskarakter vil være satt på et mer begrenset vurderingsgrunnlag enn en standpunktkarakter. En eksamen representerer én eller veldig få vurderingsformer (skriftlig, praktisk og/eller muntlig) og den er et enkelttilfelle.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal vere uttrykk for den samla kompetansen eleven har i matematikk ved avslutninga av opplæringa etter 10. trinn. Læraren skal planleggje og leggje til rette for at elevane får vist kompetansen sin på varierte måtar som inkluderer forståing, refleksjon og kritisk tenking, i ulike samanhengar. Læraren skal setje karakter i matematikk basert på kompetansen eleven har vist, både skriftleg, munnleg og digitalt, ved å bruke matematiske uttrykksformer, bruke problemløysingsstrategiar og reflektere over og argumentere for løysingar og modellar.

Førre side

Neste side

Vis re

Noen relevante kompetanseområder for livet

- Kommunikasjon
- Samarbeid
- Entreprenørskap
- Kreativitet
- Selvregulering
- Empati
- Utholdenhet
- Etisk bevissthet
- Kritisk tenkning
- Demokratiforståelse
- Miljøbevissthet
- Livsmestring
- Å gjøre andre gode

Hvilket kompetanseområde er viktigst?

- Hvorfor?

Møtes på midten

1. Individuelt (4 min): Noter egne innspill
2. Alle legger frem sine innspill (1 min hver)
3. Bli enige om et svar
4. Lever svar i menti

www.menti.com

kode: 36 80 00

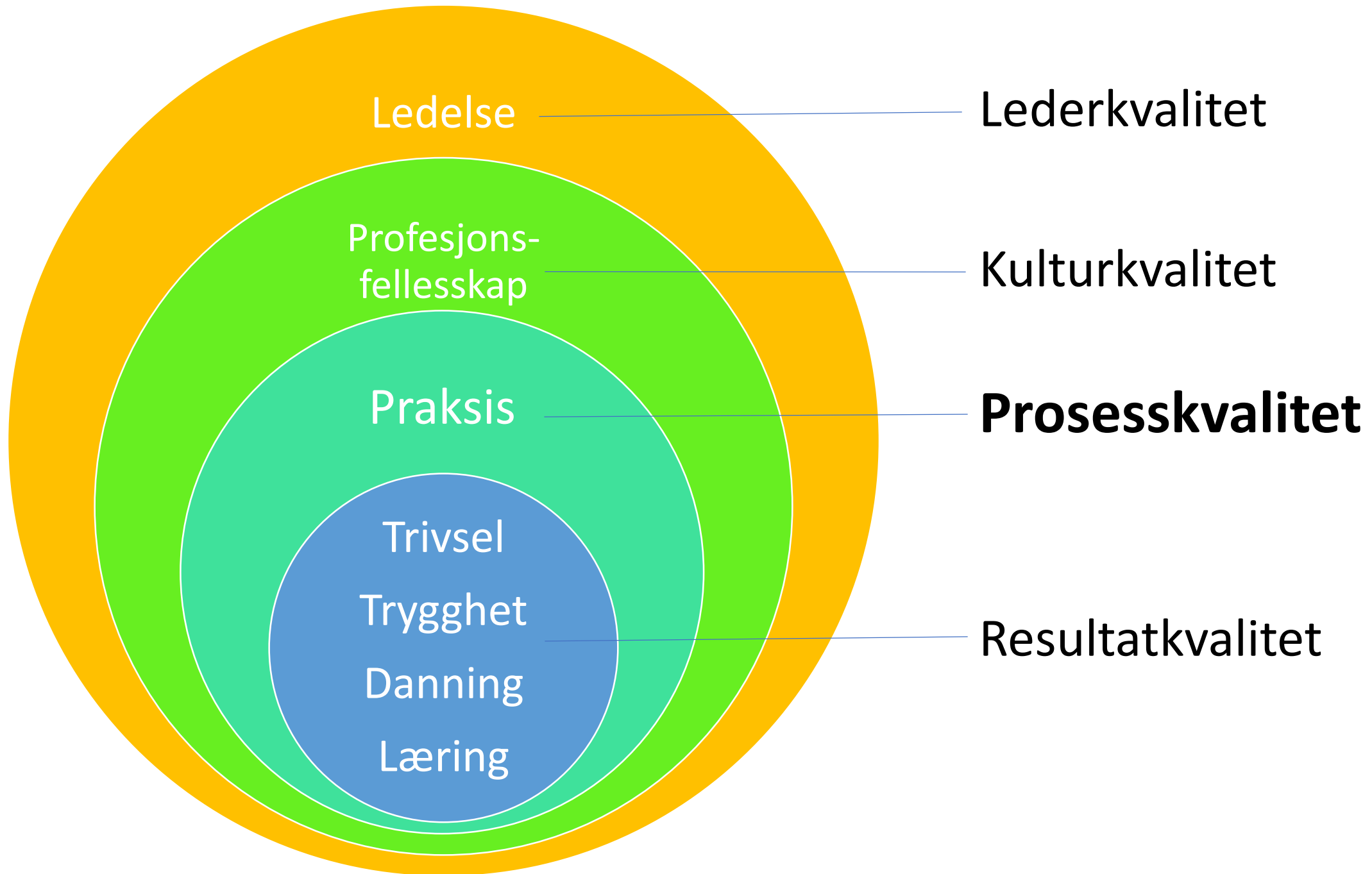
Ekstra: Hvilke kompetanseområder mangler på lista?

Kompetanseområder

- Kommunikasjon
- Samarbeid
- Entreprenørskap
- Kreativitet
- Selvregulering
- Empati
- Utholdenhet
- Etisk bevissthet
- Kritisk tenkning
- Demokratiforståelse
- Miljøbevissthet
- Livsmestring
- Å gjøre andre gode

- Selvregulering. Klare å reflektere og justere seg selv utføra hvor og hva man vil.
- samarbeid
- Livsmestring, kunne mestre ditt eget liv.
- Livsmestring
- Livsmestring, for det forutsetter alt det andre.
- Samarbeid
- Livsmestring
- "Kommunikasjon Grunnleggende for samhandling, forståelse og samarbeid."
- Livsmestring - Tenker at det er litt overordnet. Viktig å kunne mestre eget liv for å kunne nyttiggjøre seg de andre kompetansene
- Livsmestring - mestrer du livet ditt innebærer det at du mestrer de andre kompetanseområdene på en god måte.
- Livsmestring fordi det favner de andre kompetanseområdene - særlig kommunikasjon og samarbeid
- Livsmestring. Livsmestring er et nødvendig utgangspunkt for å tilegne seg de øvrige kompetanseområdene.
- Bord 32: Vi velger å samle flere av de beskrevne områdene i et nytt begrep; Relasjonskompetanse. Evnen til å leve og forstå sammen med andre er grunnlaget for alt annet.
- Livsmestring
- Livsmestring, fordi at om du takler livet ditt, så takler du de aller fleste av de andre kompetansene også. Du må lære å takle opp og nedturen i livet, for de vil komme.
- Kommunikasjon
- Livsmestring
- Livsmestring
- Livsmestring

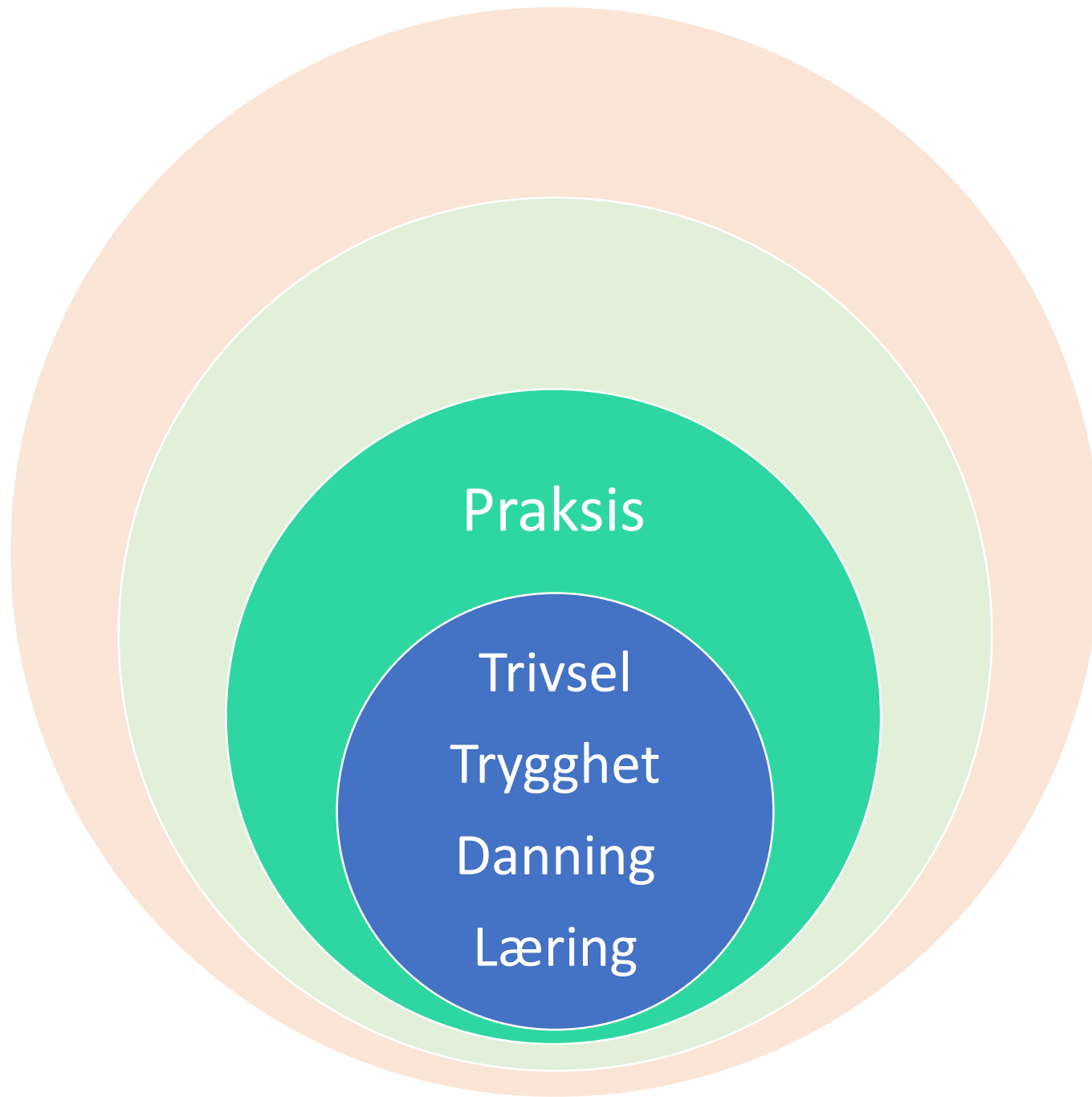
- Samarbeid er det viktigste kompetanseområdet□
- Å gjøre andre gode
- Livsmestring
- Livsmestring
- Livsmestring.
- Livsmestring i en bred forståelse, som grunnlag for alle andre viktige kompetanseområder
- Livsmestring - gr 19
- Livsmestring
- Livsmestring
- Livsmestring
- LIVSMESTRING!
- Livsmestring
- Livsmestring
- Samarbeid. Viktig kompetanse for framtid og læring, et kompetansebegrep som rommer flere av de andre begrepene
- Empati
- Livsmestring er grunnlaget for de andre verdiene, men vi ser også at demokratiforståelse er en vesentlig ting.
- Kreativitet, for å utvikle kreativitet og fremme kreativitet må man ta i bruk alle de andre kompetanseområdene
- samarbeid
- Livsmestring
- Livsmestring
- Livsmesting. Under denne paraplyen kan man putte veldig mange av de andre aktuelle begrepene. Sliter man psykisk er det vanskelig å takle skolegang og livet generelt.
- "SamarbeidEt kompetansebegrep som rommer mange av de andre kompetanseområdene."
- samarbeid
- Livsmestring

Elevene må få tid og støtte til å tette gapene!

«Det fremmer læring at elevene får utvikle dybdeforståelse og får hjelp til å forstå sammenhenger»

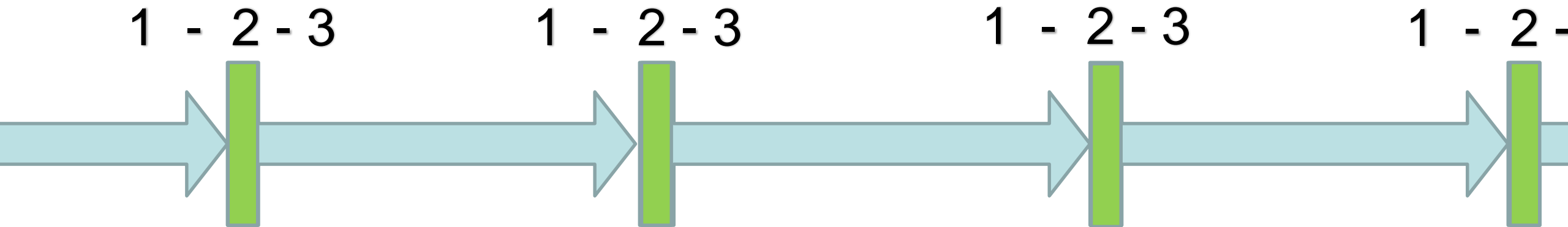
NOU 2014:7

Elevene må ha tid til å:

1. Tilegne seg sentrale kunnskaper og ferdigheter.
2. Finne og oppdage sammenhenger og prinsipper, og utvikle varig forståelse innenfor og mellom fag.
3. Anvende kunnskaper, ferdigheter, prinsipper og forståelser på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner både individuelt og i samspill med andre.
4. Tenke kritisk rundt løsninger og konklusjoner og reflektere over egen læring.

Underveisvurderingsprosesser
er **startpunkt** for videre læring

3 faser i underveisvurderingsprosesser

Fase 1: Følge med på og fange opp kompetanse

Fase 2: Å kommunisere om progresjon

Fase 3: Å planlegge videre læring

Sitat fra Udirs nettressurser

- «Underveisvurdering som fremmer læring forutsetter at læreren og eleven har god innsikt i kompetansen eleven har der og da.
- Det er ikke bare prøver eller skriftlige arbeider som gir informasjon om elevenes kompetanse, og det er heller ingen krav i de nye læreplanene om å legge til rette for spesifikke vurderingssituasjoner.
- Elevene går på skolen for å lære, ikke primært for å bli vurdert, og kompetanse kan like gjerne komme til syne i daglige læringsaktiviteter, der elevene arbeider med å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.»

3 faser i undervisningsvurderingsprosesser

Fase 1: Følge med på og fange opp kompetanse

Fase 2: Å kommunisere om progresjon

Fase 3: Å planlegge videre læring

Udirs nettressurser for fagfornyelsen

«I overordnet del står det at *Skolen skal legge til rette for læring for alle elever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring. Vurderingspraksisen må ikke bryte med denne ambisjonen.*»

Hva trenger akkurat den eleven akkurat nå?

Fra barne- munn

Skal du få ekteskapet
til å fungere, må du si
at hun er vakker – selv
om hun ser ut som en
lastebil.

Richard (10 år)/Bodø.nu

3 faser i undervisningsvurderingsprosesser

Fase 1: Følge med på og fange opp kompetanse

Fase 2: Å kommunisere om progresjon

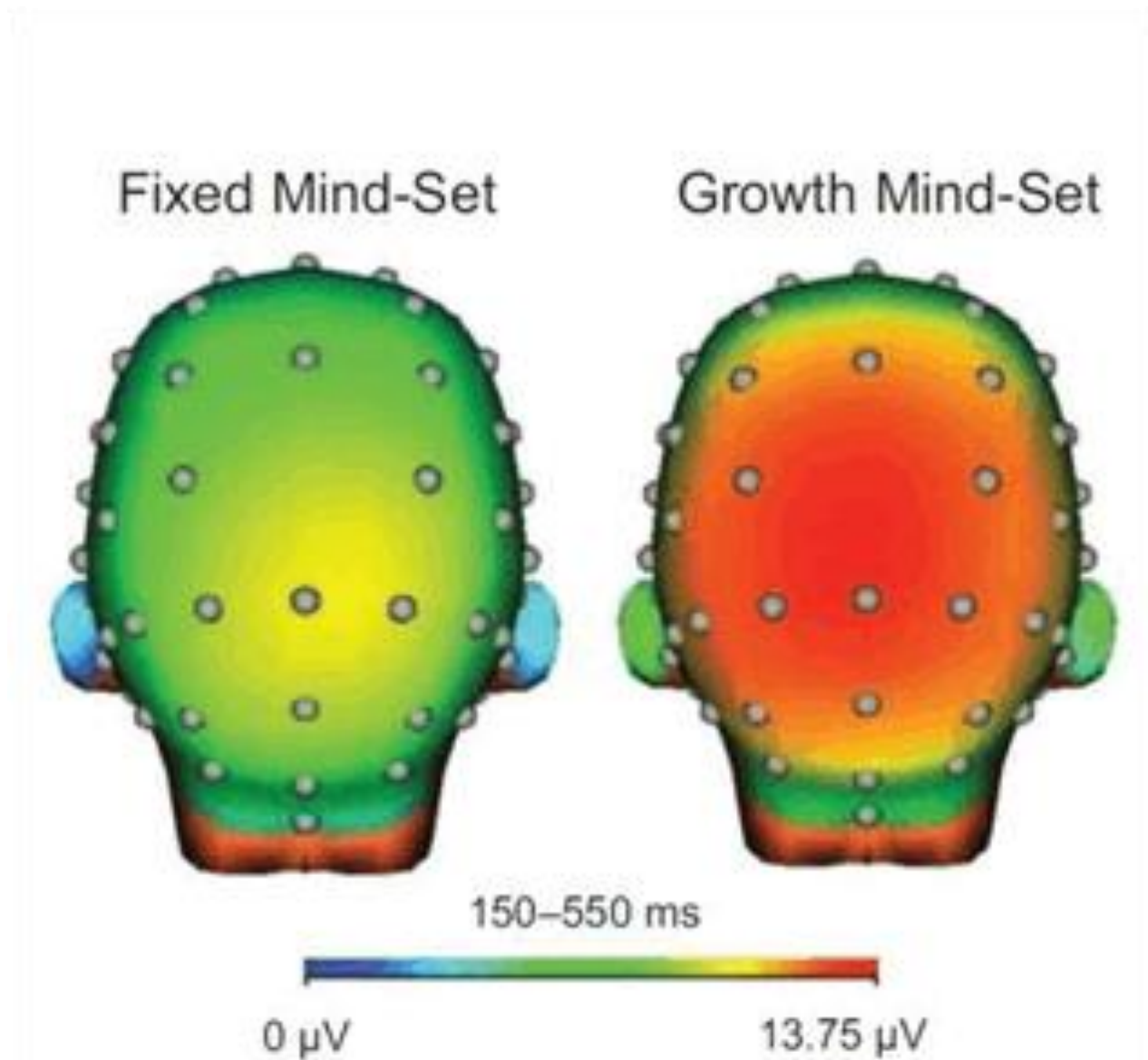
Dette får jeg til allerede (tydeliggjøre forbedring fra sist)

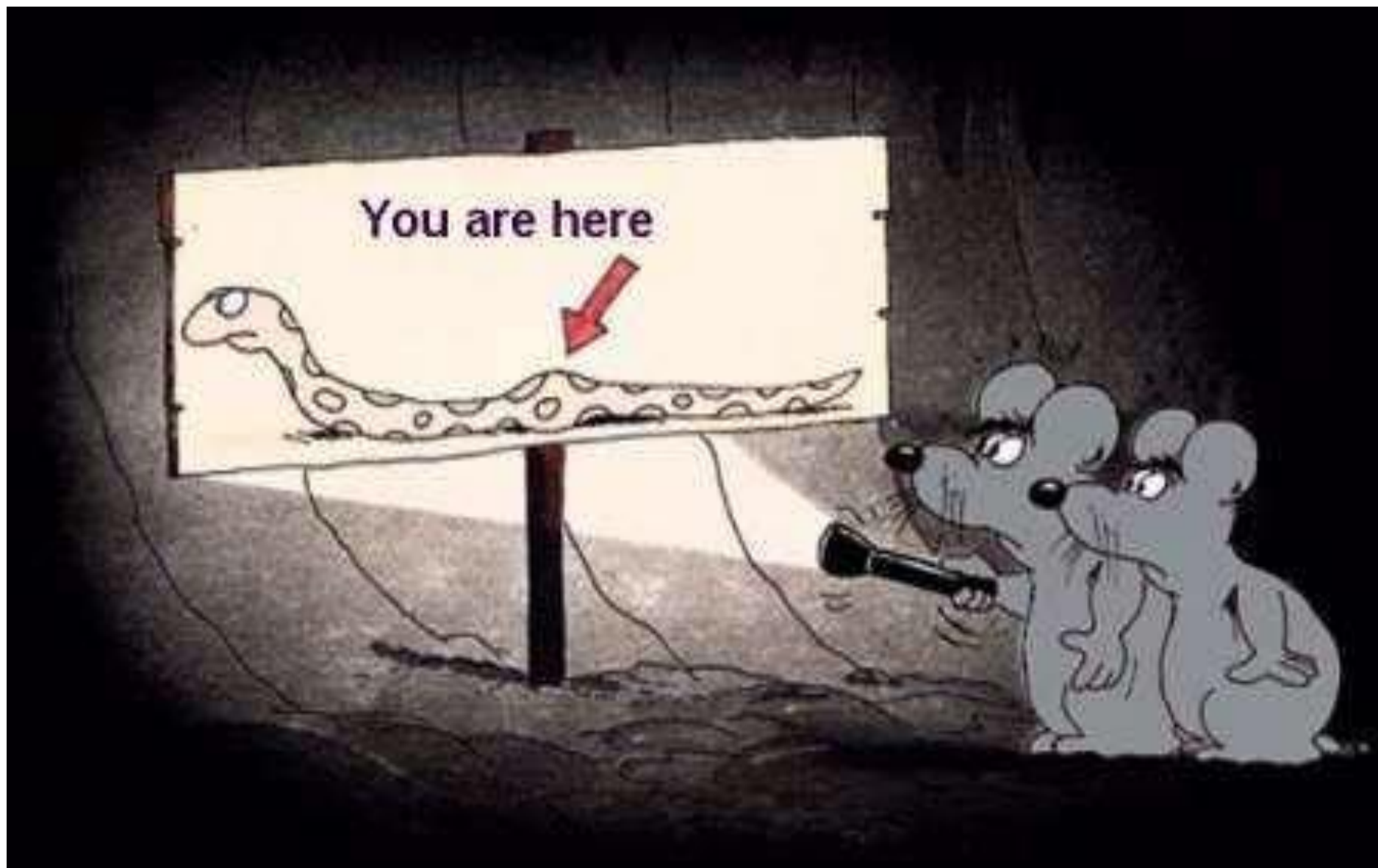
Eleven sammenligner seg med seg selv - Progresjonen **beskrives**

Fase 3: Å planlegge videre læring

Elever som prøver MÅ oppleve mestring

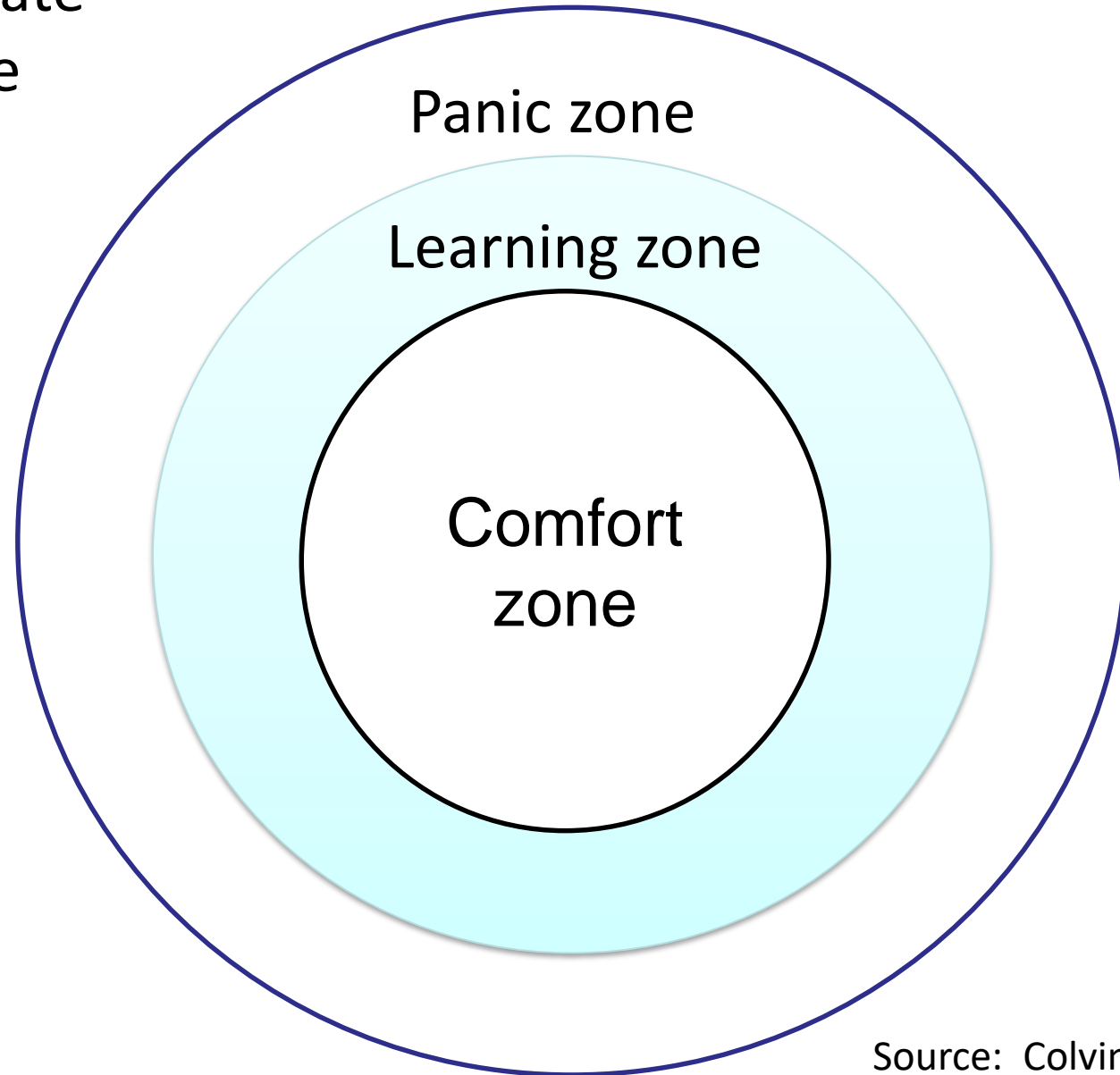

Du ligger her!

Deliberate
practice

Source: Colvin, 2009

3 faser i underveisvurderingsprosesser

Fase 1: Følge med på og fange opp kompetanse

Fase 2: Å kommunisere om progresjon

Dette får jeg til allerede (tydeliggjøre forbedring fra sist)

Eleven sammenligner seg med seg selv - Progresjonen **beskrives**

Fase 3: Å planlegge videre læring

Dette får jeg ikke til ennå (men det er ikke for seint, jeg skal jo fortsette å øve, og jeg får hjelp av læreren)

- Elev: «Sånn skal jeg jobbe i tiden framover»

- Lærer: «Hvilken støtte trenger du fra meg for å få det til?»

Undervegsvurdering

Kroppsøving 4.tr

Støtte til læreplanen

Samanhengar

- Kjerneelement
- Tverrfaglege tema
- Grunnleggjande ferdigheiter
- Progresjon

Forklaring

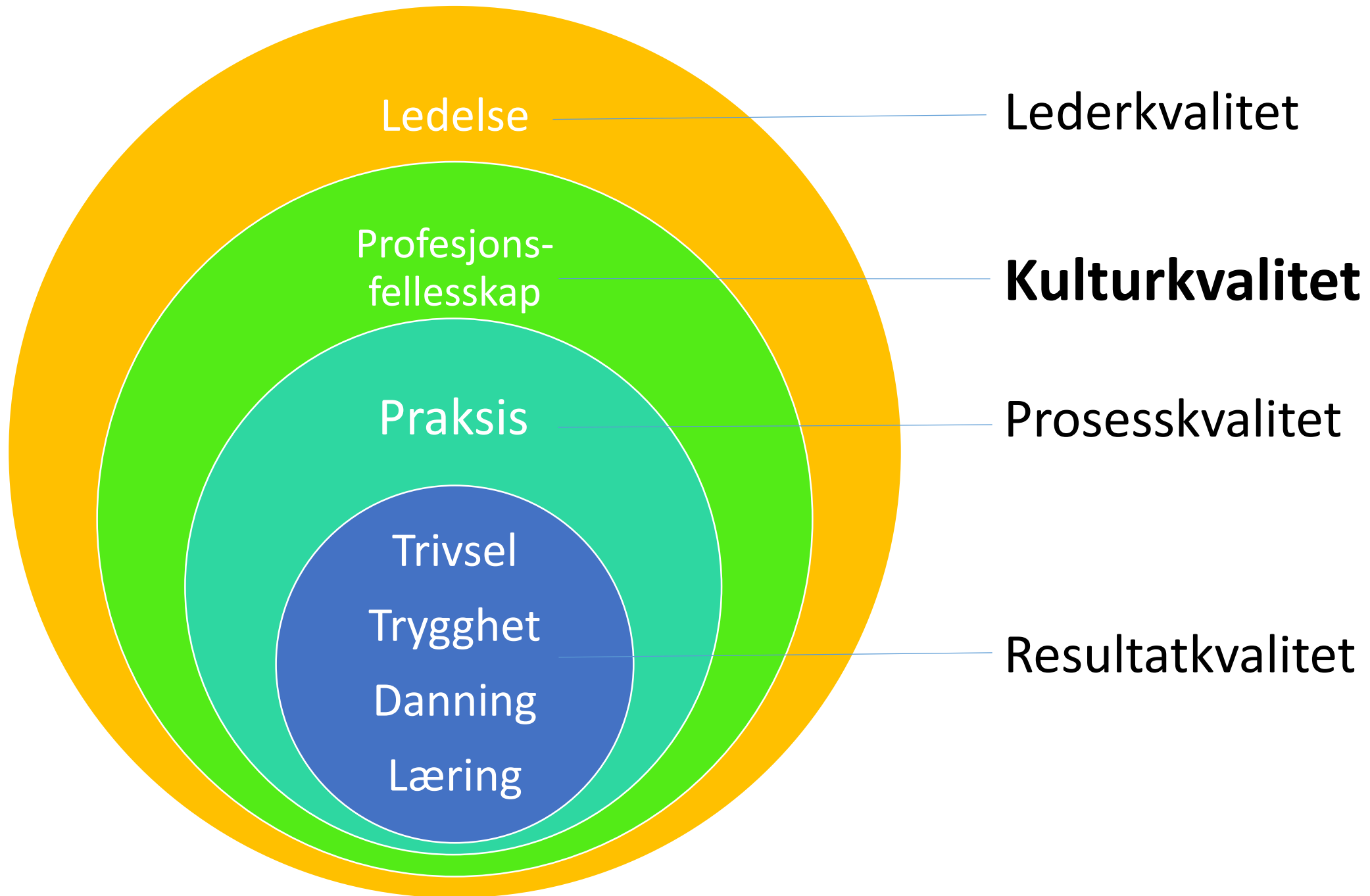
- Forklaring av verb

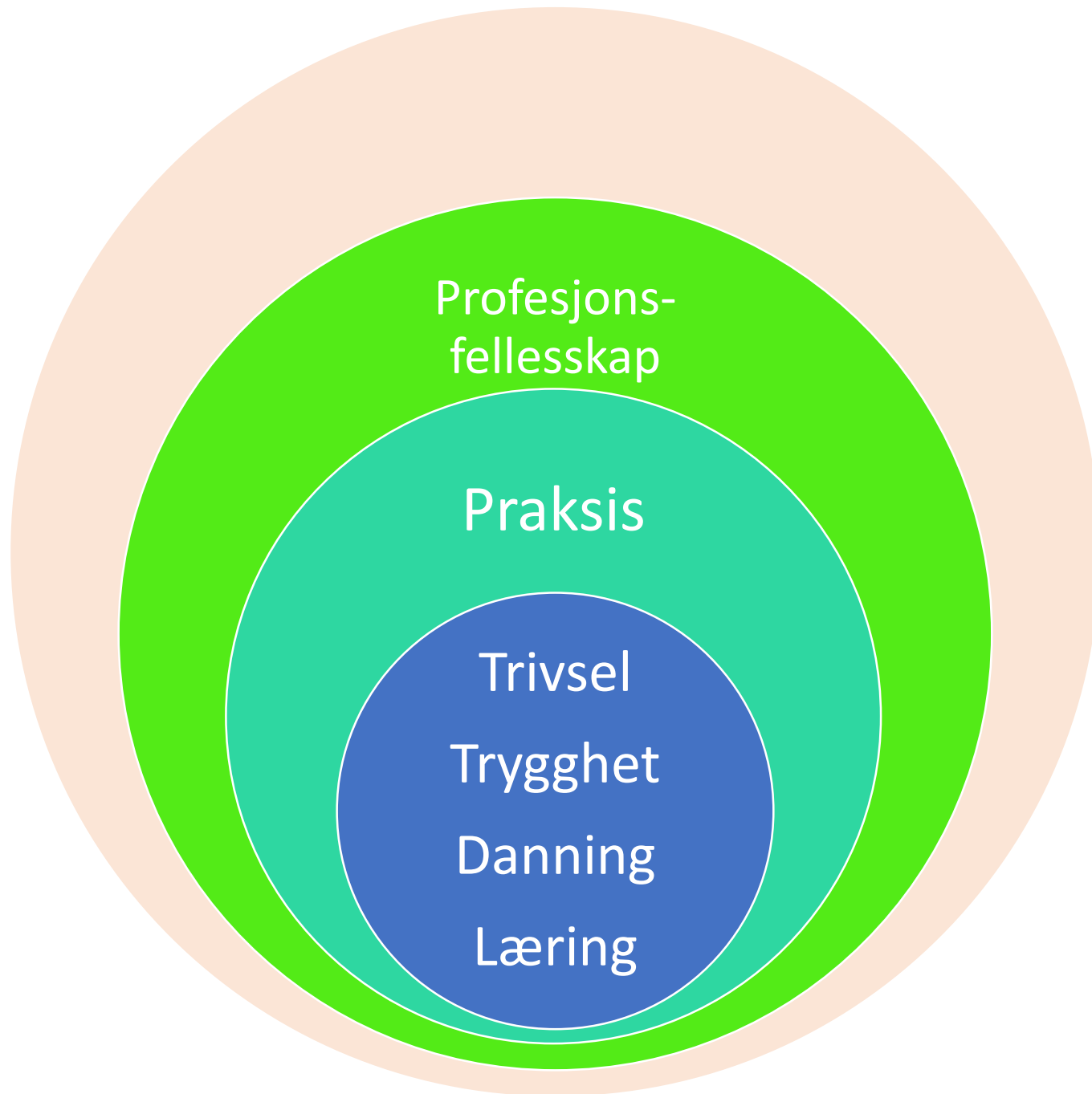
↓ Vis ressursar

Undervegsvurderinga skal bidra til å fremje læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevane viser og utviklar kompetanse i kroppsøving på 3. og 4. trinn når dei deltek i og øver for å lære i ulike bevegelsesaktivitetar, samarbeider og inkluderer andre i leik og samspel og utforskar uteaktivitetar under vekslande årstider i nærmiljøet.

Læraren skal leggje til rette for elevmedverknad og stimulere til lærelyst gjennom varierte bevegelsesaktivitetar som elevane gjer åleine og saman med andre, og når dei øver på å vurdere eige arbeid i kroppsøving. Læraren skal vere i dialog med elevane om utviklinga deira i kroppsøving. Elevane skal få høve til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevane viser, skal dei få høve til å setje ord på kva dei opplever at dei får til, og kva dei får til betre enn tidlegare. Læraren skal gi rettleiing om vidare læring og tilpasse opplæringa slik at elevane kan bruke rettleiinga for å utvikle kompetansen sin i bevegelsesaktivitet, symjing, leik og samspel og uteaktivitet.

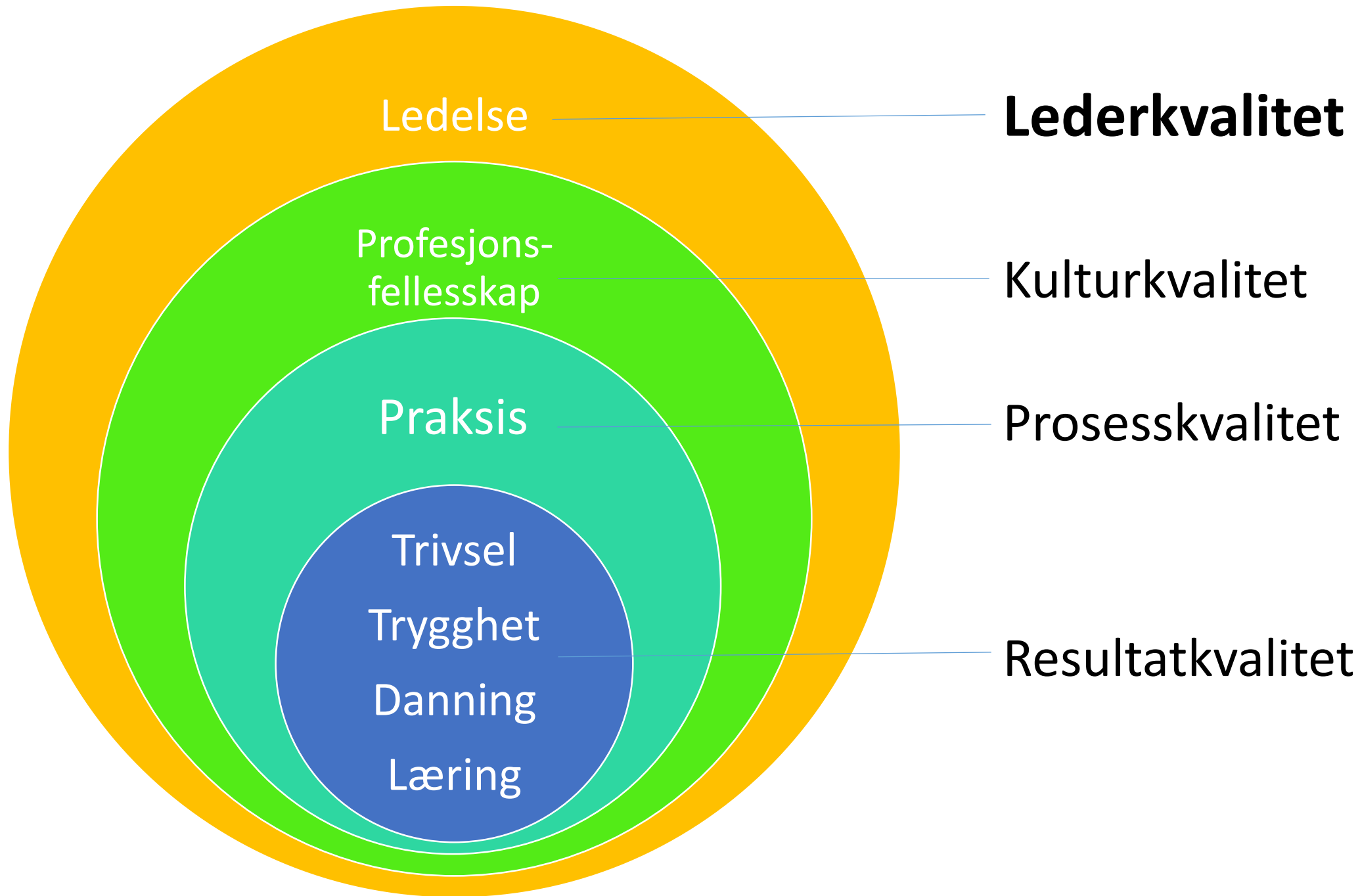
1. Å følge med på og fange opp kompetanse
2. Å kommunisere om progresjon
3. Å planlegge vidare læring

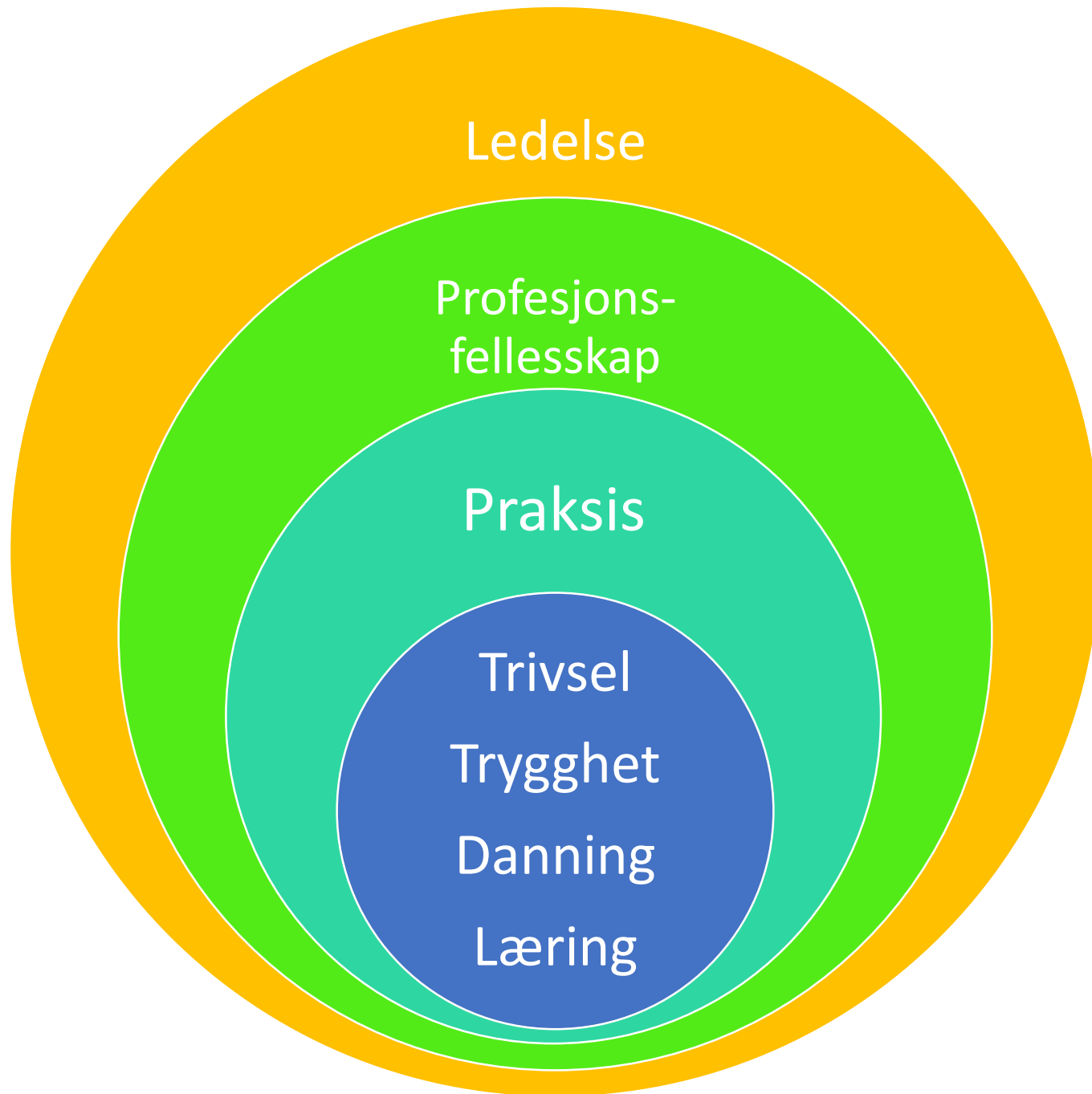

- Lærere som i fellesskap reflekterer over og vurderer planlegging og gjennomføring av undervisningen, utvikler en rikere forståelse av god pedagogisk praksis.
- God skoleutvikling krever rom for å stille spørsmål og lete etter svar og et profesjonsfelleskap som er opptatt av *hvordan skolens praksis bidrar til elevenes læring*.

(OD 3.5)

- Skoleledelsen skal lede det pedagogiske og faglige samarbeidet mellom lærerne og bidra til å utvikle et stabilt og positivt miljø der alle har lyst til å yte sitt beste.
- Det er skoleledelsens oppgave å lede slik at alle får brukt sine sterke sider, opplever mestring og utvikler seg.

(OD 3.5)

3 faser i medarbeiderutvikling

Fase 1: Følge med på og fange opp kompetanse

Fase 2: Å kommunisere om progresjon

Dette får jeg til allerede (tydeliggjøre forbedring fra sist)

Læreren sammenligner seg med seg selv - Progresjonen **beskrives**

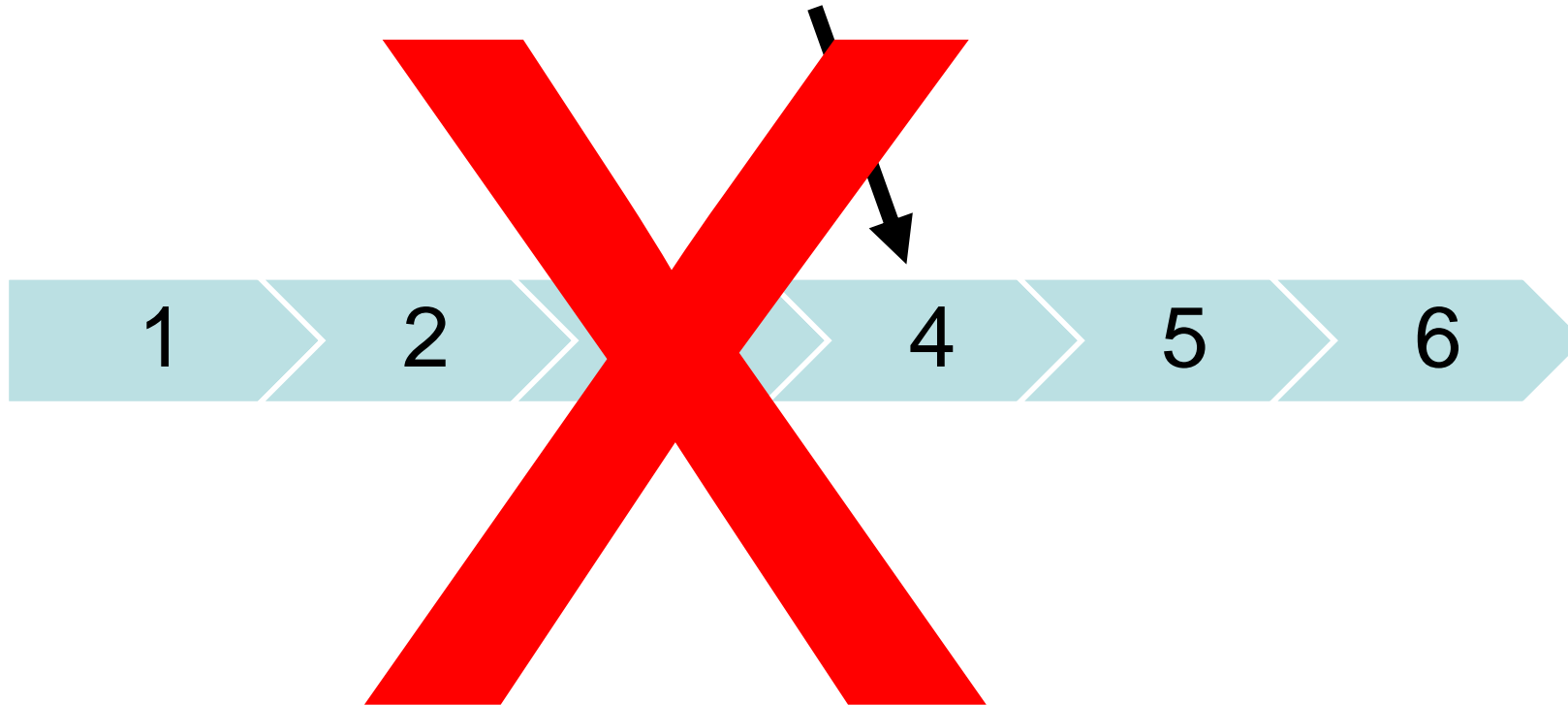
Fase 3: Å planlegge videre læring

Dette får jeg ikke til optimalt ennå (men jeg har fortsatt tid til videreutvikle praksisen min, og jeg får støtte i profesjonsfelleskapet og fra ledelsen

- Lærer: «Sånn skal jeg jobbe i tiden framover»

- Ledelsen: «Hvilken støtte trenger du for å få det til?»

Du ligger her!

Det er «en misforståelse å gi rektorer en posisjon der vedkommende skal gjennomføre klasseromsbesøk og lærervurderinger og ta grep som samsvarer med disse vurderingene for å utvikle eller kvitte seg med lærere som ikke forbedrer seg. Noen av disse handlingene er viktig for rektorens egen profesjonelle utvikling, men *ikke* som en måte å bevege skolen framover på. Det **er ikke nok timer i uken til å detaljstyre** lærerne på denne måten, og hvis man forsøker iherdig å gjennomføre det, resulterer det i at rektorene og lærerne føler seg fremmedgjorte overfor hverandre. I stedet må rektorene bli lærende ledere der de påvirker lærerne indirekte, men likevel tydelig ved å hjelpe til med å utvikle gruppen.»

Fullan & Quinn, 2017

Læringsledelse

- Motivasjon
- Fjerne forstyrrelser
- Krav

Utviklingsstøtte

Møteforberedelse
Målorientering
Kunnskapsdeling
Innflytelse

Mestringstro
Gjensidig tillit
Psykologisk trygghet
Kompetanse

(Hjertø og Merok Paulsen, 2019)

Lærere og ledere tolker, forstår og bruker læreplanverket på en måte som er optimal for elevenes opplæring

Ønsket situasjon 2022

Krav <-> Motivasjon

Hva blir dine viktigste fokus framover?
(resultater, prosesser, ledelse/veiledn.)

Mestringstro
Gjensidig tillit
Psykologisk trygghet
Kompetanse

Situasjonen i dag

www.menti.com
kode: 36 80 00

- Lytte. Involvere og beslutte.
- Prioritering, slutte med alt som ikke virker, utfordre og støtte skoleledere til å endre praktisk. En bedre rollemodell i prosesser og veiledning av prodesjonsfelleskap - i alle settinger.
- Relevans
- Få samlet personalet rundt felles mål for tjenestens innsats knyttet til tidlig innsats
- Gode relasjoner med fokus på motivasjon og mestring, være seg elever eller medarbeidere.
- Utvikle teamene til enda bedre profesjonelle fellesskap
- Tørre å utfordre handlingsrommet. Ikke være så lydige.
- Gode prosesser - hva er vi gode på og hva kan vi bli bedre på - og hvordan?
- Være med å legge til rette for gode prosesser ved innføring av nye læreplaner - motivere
- Få Stortingsmelding 6 skikkelig under huden.
- Verdsette prosessene, ikke gi karakteristikker. Lede det profesjonelle læringsfellesskapet ved min skole slik at lærerne deler beste praksis.
- "1. Styrke ledelsens utviklingskompetanse og gi dem ansvar og utfordringer. 2. Jobbe i ledergruppa og med nøkkelpersoner i personalet for å utvikle det profesjonelle læringsfellesskapet aktivt i kollegiet3. Involvere elevene i større grad enn hittil"
- Fokus på overordnet del i ledergruppene, ved å bruke pedagogisk analyse/IGP
- Ha fokus på profesjonsfellesskapet. Få med alle ansatte i prosessen. Tenke temajobbing og bruk av alternative opplæringsarenaer, der det er hensiktsmessig.
- sette meg godt inn i mulighetene som ligger i fagfornyingen når det gjelder vurdering av behov for spesialundervisning
- Arbeide med å få overordnet del inn som en naturlig del av fagplanene.
- Etterspørre planer, spørre om hva som går bra og hva som er utfordrende underveis, gi veiledning og støtte, oppmuntre, etterspørre og delta i evaluering.
- Øke kvaliteten på skoleledernes profesjonelle læringsfellesskap slik at de styrkes ytterligere i sitt arbeid med det samme på egne skoler.
- følge opp og utvikle det profesjonsfagleg arbeidet

- Større krav til egne ansatte, oppfølging av læreres målsetting gjennom skolevandring og kollegaveiledning satt i system, realisering av fagfornyelsen som gir optimal læring for elevene
- "Spre innsikt om fagfornyelsen til alle medarbeidere (ppt). Jobbe felles med ppt sin rolle og fokusområder i forhold til fagfornyelsen. Samtale med hver medarbeider om utfordringer. Ny mal for sakkyndig vurdering som støtter intensjonene med fagf."
- Se skolens relevans med elevenes øyne - lytte til elevenes opplevelser
- "Legge til rette for åpne diskusjoner i profesjonsfellesskapet. Snakke om vurdering og progresjon i elevarbeidet."
- Legge til rette for mer felles planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning. Der flere lærere underviser sammen
- Usikker. Hvor befinner PPT seg i landskapet? I går var det kjempefokus på alt som ikke var bra nok ift. PPT. I dag blir vi ikke nevnt med en setning.
- Struktur for prosessen KL20, PLF, samskaping med lærere for praksisendring, tolke og forstå sammen, mestringstru,
- støtte rektor i prosessene
- Fokus på å la motivasjon og medvirkning hos lærerne drive prosessen
- Veilede i prosesser over tid
- Jobbe i kollegiet med læreplanforståelse med særlig fokus på "Om faget" og "Kjerneelementer" og hvordan disse gjennomsyrrer læreplanen. Utvikle med vurderingskultur med fokus på mestring for elevene.
- Modellere ønskede verdier
- Få innsikt i og erfaring med hva fagfornyelsen vil bety for PPTs arbeid
- Arbeide for større grad av profesjonelle læringsfellesskap på tvers av skoler.
- Veilede profesjonsfellesskap: Lytte , lære, spørre lærere. Hvor er de, hva trenger de av meg som veileder i Fagfornyelsen.
- Motivere til å gå bort fra timeplanstyrt undervisning, jobbe mer tverrfaglig
- Vurderingspraksis som samsvarer med mestring, progresjon og motivasjon
- Motivasjon, mestring og relevans! Både hos elever og lærere 😊
- Forstå handlingsrommet sammen med lærerne.

- "1) Bruke tid til samarbeid og refleksjon 2) Holde fokus på overordnet del og vurdering 3) Hindre ""forstyrrelser"" utenfra"
- Ledelse av prosessen - modulen fra udir.
- Tydelighet
- "Rigge sammen med rektorene prosessen for å jobbe med fagfornyelsen på en enhetlig måte i min kommunens skoler. -skape en mer enhetlig skoletjeneste for å sikre alle elever i hele kommunen den beste læring for sitt fremtidige liv"
- Prosesser og tålmodighet
- Få til gode prosesser rundt fagfornyelsen hvor alle på skolen involverer seg. Oppleve at det snakkes om fagfornyelsen på pauserommet med entusiasme, og at profesjonsfellesskapet utvikles. At alle ansatte på skolen finner relevans i dette.
- Mine viktigste fokus blir å være mer delaktig i prosesser og få bedre oversikt over om grunnsynet er godt nok forankret på arbeidsplassen. Om man har en felles forståelse.
- Fokus blir på ledelse av prosesser for å få lærerne til å ta inn over seg de reelle endringene de må gjøre i sin egen praksis ifm Kunnskapsløftet 2020
- Veilede profesjonsfellesskap: Mer fokus på refleksjon og vurdering av /tanker rundt sammenhenger, mindre på spørsmål og (korte) svar/råd.
- Hvem skal fortelle PPT hva vi skal gjøre?
- "Tenke PLF i den daglige praksisen, a way of life...Definere hva vi skal bruke tid på og hva vi skal slutte med.Sikre så langt vi klarer, en felles forståelse av kompetansbegrepet."
- Skape gode læringsarenaer for de ansatte der det nye i Fagfornyelsen diskuteres og reflekteres over. Hva vil det bety for min praksis?
- "Status Hvor er vi nå og veien videreHvilken støtte trengs på ulike nivå?"
- "- utvikle skolekultur basert på overordnet del - verdigrunnlaget- tettere på elevene for å få innsikt i praksis- Skape en god læreplanforståelse på skolen- videreutv. arenaer for lærerne hvor de kan reflektere og diskutere for å utvikle praksis"
- Prosesser i profesjonsfellesskapet der relevans i opplæringen er et viktig tema. Elevenes opplevelse av relevans/ikke relevans skal være en sentral del av prosessen.
- Fokus på aktiv og variert læring! Der har vi en vei å gå. Henger nøye sammen med mestring og motivasjon. Legge til rette for gode og hyppige samlingspunkt i profesjonsfellesskapet.

- Viktig at ledelsen er aktiv sammen med lærerne.
- Hartberg og Nordahl utfordrer eksisterende praksis på en kritisk god måte - det vil jeg blir tøffere til ovenfor eget personale og egen praksis
- Oppfølging i forhold til våre satsningsområder. Fokus på lesing på alle trinn. Inkludering. Støttesystemer.
- Knytte gode relasjoner inn i profesjonsfellesskap i skolen slik at ppt kan oppleve seg som en reell drøftingspart, og som en naturlig del av profesjonsfellesskapet i opplæringen rundt elever
- Sikre at det vi gjør er i tråd med overordnet del. Fokus på selvregulering, sett opp mot implementering av 1til1 digitale enheter. Valg av og bruk av læringskilder når vi ikke skal ha klassesett med lærebøker.
- Veilede rundt at undervisvurderinger skal kommunisere om progresjon i elevenes læring.
- Hvem "eier" PPT?
- Fasilitetere for gode læringsprosesser på alle nivå (elev, ansatte, skolen som organisasjon). Ha prosesser som skaper felles forståelse for oppdraget som ligger i Fagfornyelsen. Finne « kjerneelementene» i skolens læringsprosess.
- Støtte og utfordre prosessene med felles læring i plf-gruppene på skolen gjennom å holde fokus på verdier, sammenhenger og kjerneelementer.
- Dialog i profesjonsfellesskapet i fht kjerneelementene. - Hva er nytt? - Hvordan implementere disse i fagene?
- "- Få til bedre prioriteringer i samarbeid med mitt profesjonsfellesskap. - Trekke inn elevens stemme i enda større grad.- Avklare flere forventninger med ulike samarbeidsinstanser."
- Gode prosesser i profesjonsfellesskapet som gir felles innsikt og forståelse av hva de nye fagplanene innebærer i praksis.
- "Lese overordnet del på nyttTa med prinsippene fra overordnet del inn i arbeidet med nye læreplanerHa en praksisnær tilnærming i forhold til det som skjer i klasserommet,kjennetegn på prinsippene fra overordnet del"
- Erfaringsdeling på tvers av skoler og fag
- "Utvikle profesjonsfellesskapene på skolen - prosesserUtvikle kompetanse og praksis i forhold til undervisvurdering på skolen Lærer-elev og ledelse-ansatte"
- "Jobbe mer konkret i arbeidsgrupper i det profesjonelle læringsfellesskapet.Få lærerne til å kombinere sosial og faglig læring i enda større grad.Legge til rette for og gi lærerne og de andre ansatte enda større mestningsfølelse."
- Lese beskrivelsene om fagene før kompetansemålene

- "- Bruke ""3 faser i medarbeiderutvikling""- Legge til rette for at teamlederne blir viktigere i profesjonsfelleskapet/utviklingsarbeidet."
- Hva trenger våre elever? Åpne hodene våre for å møte dette. Støtte, veilede lærerne til å nå alle elevene.
- "Struktur ved leding av det profesjonsfelleskapet. Motivere de øvrige ansatte til å jobbe godt med implementeringen av kunnskapsløftet 2020. Har vært en lang prosess i en ellers travell hverdag for de fleste ansatte. Bli en enda tydeligere leder."
- "Samarbeidet med personalet for å løfte hva som gir motivasjon og mestringfølelse i jobben. Både for den enkelte og i team. Styrke oss i valgene vi tar: hva vil det gi elevene?"
- At prosessene med m.a fagfornyelsen blir gjennomgående gode. Dvs at ledelse og ansatte får eierskap til prosjekt. Videre sørge for at alle som jobber med barna har solid (oppdatert) verktøykasse å ta i bruk i dgl arbeid. Åpenhet og «takhøyde»
- "Vurderingspraksis - tilbakemeldinger og framovermeldinger Fokus på elevaktivitet og elevmedvirkning Fokus på fagsamarbeid mellom lærere Fokus på fagenes relevans"
- Hvordan prosessen i hvordan vi skal bruke ny overordnet del og fagfornyelsen blir.
- Gode prosesser der lærerne er deltakere og opplever tydelige mål, kan påvirke og føle trygghet til å prøve ut nye arbeidsmåter på. Planlegging, organisering, vurdering for elevenes læring, og kollegiets læring.
- Informere politikere og «andre» om hva fagfornyelsen innebærer og hvordan skolene jobber med den. Må finne gode ord og eksempler! Støtte og legge tilrette for rektorene i deres leder-arbeid.
- "Strategisk ledelse for å få til ett opplevd behov hos lærerne for en utvidet tidsramme slik at det blir rom for å bygge profesjonsfelleskapet. Bedre egen forståelse for sammenhenger i K20. Sikre varig bevegelse i hele laget."
- Videre prosess: Arbeidet med de ulike læreplanene. Felles inngang. Ledelse: Modellere og bli bedre på å knytte dette også opp mot nåværende praksis slik at lærerne opplever støtte i arbeidet.
- Legge tilrette for et system for deling i profesjonsfelleskapet med mål om å utvikle en kultur for deling.
- "Prioritering av arbeidsoppgaver for å skape fokusområder Lage gode rammer for utviklingstiden på skolen ift fagfornyelsen Legge tilrette for/ Skape rom for kreative læringsprosesser for ansattgruppa ift Fagfornyelsen"
- Ledelse/veiledning i utviklingsarbeidet. Kollegiet trenger å bli minnet om de lange linjene, om å løfte blikket og se seg selv i en større sammenheng, minnet om at de ikke er alene, men en del av profesjonsfelleskapet. Trygghet, støtte og utfordre.
- Trygge skoleledere på at de er på rett vei. Gi støtte og veiledning på områder vi trenger å jobbe med gjennom arbeid i profesjonelle læringsfelleskap.

- "- sikre gode prosesser- etterspørre prosesser og resultater- legge til rette for refleksjon sammen i rektorgruppa"
- "Ledelse og veiledning sammen med ressurslærer. Kollegiet øver på å bruke kjerneelementene, erfaringsdeling rundt dette.Felles dybdelæringsforståelse.Aktiv bruk av Udir-ressursen."
- Legge til rette for samarbeid og læring i profesjonsfelleskapet.
- Fjerne forstyrrelser slik at lærerne får tid til å fortsette prosessen m fagfornyelsen som vi er godt i gang med. Veilede/støtte slik at vi holder stø kurs.
- Langsiktige mål som har relevans for elever
- "Tettere samarbeid PPT-skole rundt sakkyndig vurdering. Elevenes stemme, styrker og mesteing må tydeligere frem.se det mer i sammenheng med verdigrunnlag i overordnede del.Mer systemrettet arbeid. Refleksjon og veiledning sammen med skole og barnehage"
- "Som skoleeier: -etterspørre elevmedvirkning-etterspørre tverrfaglige prosesser-etterspørre behov for støtte"
- "Få til en god prosess sammen med profesjonsfelleskapet for å nå intensjonene i Fagfornyelsen. Se helheten, unngå for stort fokus på kompetansemålene og bruke planene aktivt i planleggingen av undervisning.Rydder plass og motivere."
- "-Prosesser i profesjonsfelleskapet; sikre at alle er med (felles eierskap)- Elevenes læring: selvregulering, mestring og motivasjon"
- Bli kjent med de nye læreplanene og hvordan dette påvirker jobben i PPT.
- Motivere til utholdenhet i prosessene som venter. Ha fokus på ønsket endring. SE endringene og gi positive tilbakemeldinger! Veilede - bistå med kunnskap og kompetanse.
- "Skape mestringstro og motivasjon, hos både lærere og elever.Bygge profesjonsfelleskap"
- "Støtte skoleledere i utviklingsarbeidet.Skape koherensKlare prioriteringer i forhold til utviklingsarbeid Bygge ledergruppene , støtte og modellering, etterspørre, forventninger"
- "Mine råd til meg selv: -flere møter med elevråd for å snakke om fagfornyelsen (veileder)-godt forberedt deltaker på fagteammøter (veileder)- videreutdanning inn i praksis"
- Systematisk oppfølging av skoler/skoleledelse fra kommunenivå. Fokus på resultatforbedring
- Bli kjent med de nye læreplanene
- Legge til rette for at skolelederne ser mer sammenheng i alle utviklingsprosjekter vi driver med slik at det blir mer motiverende å drive utviklingsarbeidet på den enkelte skole. Alt henger sammen!

- Fokus på prosesser i realisering intensjonene i ny læreplan, legge til for erfaringsdeling og refleksjon, utvikle en kultur der vi har fokus rettet mot hvordan vi kan løse det vi kan få gjort noe med i stedet for det vi ikke kan få gjort noe med.
- Arbeide målrettet med Fafornyelsen opp mot rektorer og avd.ledere med Overordna del. Fagplaner kommer i neste runde. Være en etterspørter og pådriver i prosessen i arbeidet med fagfornyelsen.
- Systematisk arbeid i profesjonsfellesskapet. Ledelse og utviklingsgruppe skape forståelse for utviklingsarbeidet. Det må settes av tid til utvikling og drift i fellestid. Lærerne skal bli motiverte ved at de påvirker en felles praksis. i
- "Veilede profesjonelle læringsfellesskapFokus på prosesser og kompetansebygging"
- Gode prosesser, tid. Leder aktiv inne å viser retning..
- Holde «trykket» oppe og arbeide med å videreutvikle et lærende profesjonsfellesskap på skolen.
- "- Legge til rette for godt samarbeid i profesjons-fellesskapet - hjelpe lærerne til å fokusere på det som er viktig- baklengsplanlegging - Stille nødvendige krav med gode rammer"
- "Overordnet del - verdiordEr vi tro mot Verdiordene? Tverrfaglige temaerFagplaner"
- Mitt fokus fremover, vil være å lede og veilede profesjonsfellesskapet i arbeide med å ta i bruk LK20 fra høsten. I det så ligger oppfølging av praksis og i planleggingsarbeidet på skolen.
- "Kommunisere progresjonVurderingsarbeid"
- Systemene våre, bidrag til læringslederens motivasjon og dedikasjon - eller det helt motsatte? Kritisk gjennomgang.
- Sette av tid til refleksjon/drøftinger underveis i fagfornyelsen. Ikke miste helheten. Være i prosess.
- "Arbeide ytterligere med intensjonene. Lærere må forstå hva som ligger i dette, bli en naturlig del av praksis.Fortsette å bruke læringsaksjoner som treningsarena.Bli god på å følge opp læringsaksjonene,«riktig»praksis etableresSkape helhet"
- Økt fokus på prosessene i profesjonsfellesskapet slik at lærerne kjenner oppdraget godt og elevene føler mestring og bruker sin kunnskaper og ferdigheter i ulike sammenhenger.
- Synliggjøre fagfornyelsen/LK20 godt i sakkyndige vurderinger. Felles prosesser på kontoret med fokus på kunnskap OG ferdigheter - God kompetanse på LK20 hos PPT

- "Videreutvikle profesjonsfellesskapet. Bruke begrepene i OD og FP mer aktivt. Videreutvikle underveisvurderingen. Tid, forstå dybdelæring. Didaktiske fellesskap."
- Felles forståelse/ målsetninger. Gode lærende møter med tydelig fokus i profesjonelle læringsfellesskap med oppfølging av trinn/ team/ individuelt. Stille de "riktige" refleksjonsspørsmålene. Elevens beste.
- Bygge gode møteplasser, finne tid, gode forventningsavklaringer. Klare mål. Samarbeid med skoleledere i et profesjonsfellesskap- bygge opp kompetansen. Stå i den utviklingen/utfordringen/ undringen som kommer. Nettverk i vektpunktene.
- "Bruke veiledningskompetansen til å videreutvikle de ansattes pedagogiske praksis. Være tett på. Arbeide med enda tydeligere kultur for samarbeid og deling, med fokus på elevens motivasjon og mestring."
- "Tre råd til meg selv: 1. Bærekraftig endringsledelse, nok tid til det som er viktig. 2. Løfte fram suksesshistorier fra hverdagen, med elevens mestring som utgangspunkt. 3. La personalet blomstre, åpen for å prøve ut."
- Fokus på forståelse (ref. Goodlads læreplanforståelse) > prosess > motivasjon > samarbeid > deling > drive god læringsledelse i PLF, til elevens beste
- Følge opp skolene på hvordan de arbeider med implementering av ny læreplan. Følge med på progresjon i arbeidet. Skolenivå og kommunenivå.

Speed-date

- Finn en kollega fra din egen skole/kommune - par eller trioer (**4:2=2**)
(evnt naboskole/nabokommune)
- Fortell hva du skal ha fokus på framover
- Avtale hvordan den du snakker med skal undersøke (i mai/juni)
hvordan det har gått!

Event

Choice

Victim

Professional

- Blames
- Complains
- Makes Excuses
- Repeats Ineffective Behavior

Results

Seldom Achieves Goals

- Clearly defines problem
- Develops potential solutions
- Implements best potential solution
- If necessary, iterates with *different* solution

Results

Frequently Achieves Goals

Roosegaards forslag til hvordan man dyrker læringsmiljøer for barn

1. Skap læring drevet av nysgjerrighet der «elever er infiltratører og medskapere av fremtiden». Det betyr å jobbe med virkelige problemer av relevans for en selv og verden.
2. Lær elevene å bli problemløsere. Dette endrer utgangspunktet fra å tenke på meninger om «hva er» til å tenke på forslag til «hva som kan være».
3. Foreslå problemer som barn kan være involvert i, ikke bare har blitt bedt om å løse. Gi muligheter til å finne løsninger på nye tvetydigheter, ikke bare å finne svar på et problem som allerede er besvart.
4. Oppfordre til å leve som en evig amatør der læring handler om å ta risiko og er et livslangt prosjekt.
5. Tro at barn vil overgå alle våre forventninger – ved å lære dem å ikke være redd (for det ukjente), men å være nysgjerrige.
6. Erkjenn at innovasjon og kreativitet allerede er en del av hvert menneskes DNA.

Fullan, Quinn og
McEachen, 2018